

teksti: MINNA NURRO kuva: MTT:N ARKISTO/YRJÖ TUUNANEN

EFSA arvioi A1-maidon peptidit harmittomiksi

EFSA:n tekemän selvityksen mukaan maidon tietyt peptidit eivät lisää vakavien sairauksien riskiä, kuten eräs uusiseelantilainen meijeri väittää. EFSA:n työryhmä tutki asiaa MTT:n professorin johdolla.

Maatalouskomissaari **Mariann Fischer Boel** pyysi vuosi sitten Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaista (EFSA) selvittämään Uudesta-Seelannista ja Australiasta peräisin olevaa väitettä, jonka mukaan ns. A1-tyyppin maito saattaa altistaa kuluttajat vakaville terveyshaitoille.

Uudessa-Seelannissa ja Australiassa on 1990-luvun alkupuolelta lähtien markkinoitu ns. A2-maitoa väitteellä, että se on terveellisempää kuin A1-maito. Maitot eroavat toisistaan siten, että niiden sisältämä beta-kaseiini-niminen proteiini pilkkoutuu ihmisen elimistössä hieman eripituisiksi peptidiketjuiksi.

A1-maidosta muodostuu ihmisen ruuansulatuselimistössä peptidiä nimeltä β -kasomorfiini-7 (BCM7). A2-maidosta sitä

ei muodostu. Väitteiden mukaan BCM7 voi imeytyä ohutsuolesta verenkiertoon, ja kulkeutua molekyyliarakenteensa takia eri elimiin lisäten esimerkiksi tyyppin I diabeteksen, sydän- ja verisuonisairauksien, autismin ja skitsofrenian riskiä.

Terveysvaaroista ei näyttöä

EFSA asetti asiaa selvittämään asiantuntijatyöryhmän, jonka vetäjänä toimi professori **Hannu Korhonen** MTT:stä. Korhonen on perehtynyt tutkimuksissaan maidon proteiineihin ja peptideihin, ja työskennellyt EFSA:n asiantuntijana vuodesta 2007 lähtien.

Työryhmä kävi läpi aiheesta laadittuja tieteellisiä tutkimuksia, joita on tehty ympäri maailmaa. Aineistoa oli runsaasti: loppu-

raporttiin tuli noin 500 kirjallisuusviitettä.

– A1-maidon beta-kaseiinin terveysriskeistä ei ole löytynyt mitään näyttöä fysiologisella tasolla. Tämän takia EFSA ei ryhtynyt laatimaan varsinaista riskinarviointia aiheesta, Korhonen toteaa.

Räväkkä mainonta kiellettiin

Hän huomauttaa, että A2-maitoa tuotava meijeri ei enää saa mainostaa sitä muuta maitoa terveellisempänä Uudessa-Seelannissakaan. Sikäläisen oikeuslaitoksen mukaan meijeri ei esittänyt riittävää tieteellistä näyttöä markkinointinsa tueksi.

Korhonen kertoo, että näkemys A1-maidon aiheuttamista terveyshaitoista perustuu lähinnä ekologisiin tutkimuksiin, eli tilastollisiin kartoituksiin, joissa tarkastellaan maittain maidon ja kerman kulutuslukuja sekä väestön sairastuvuutta sydän- ja verisuonitauteihin tai tyyppin I diabetekseen.

Niiden välillä havaitun korrelaation perusteella on päätelty, että A1-tyyppin maito lisää kyseisten sairauksien riskiä.

Lehmän perimä ratkaisee

Maidon beta-kaseiinin tyyppi riippuu lehmän perimästä, mutta se ei kuitenkaan ole yksiselitteinen rotuominaisuus. Eurooppalaisten lypsylehmien perimää beta-kaseiinin suhteen on tutkittu vain tietyissä maissa.

– Näyttää siltä, että A2-maitoa lypsävät erityisesti jersey- ja guernsey-rotuiset lehmät sekä islantilainen alkuperäiskarja. Suomalaislehmien beta-kaseiinituotantoa ei ole tutkittu viime vuosina, mutta meillä lypsykarja on enimmäkseen ayrshirejä ja friisiläisiä: kymmenisen vuotta sitten tehdyn tutkimuksen mukaan niiden maito on sekoitus A1- ja A2-tyyppiä, Korhonen selvittää.

Suomalainen kuluttaa vuosittain noin 135 litraa maitoa ja muita nestemäisiä maitotuotteita.

